

EILĖRAŠČIAI

* * *

Čiūčia liūlia laumės vaiką,
Kreivą, šleivą ir kuprotą.
Skamba seno vario žiedas,
Laumės vaikui dovanotas.

Vėjy grūdintas ir kaltas.
Laumės vaikas kaltas... kaltas,
Kad nešoka, nedainuoja,
Kad nemiklios kreivos kojos.

Laumė močia tūžta pyksta
Ir už stalo nesodina.
Viską žino – tik nežino,
Kad sparnai jos vaikui dygsta.

Kad išskris jis vieną naktį,
Rudenį, prieš patį lietų.
Vidury didžiulės aikštės
Žmonės ras varinį žiedą...

Onė Baliukonytė, *Laukinės vaivorykštės*, Vilnius: Vaga, 1971, p. 20.

* * *

Balto ir keisto. Didelio didelio –
Tarsi akmens pasidėti po galva.
Sustok. Iš tolo klausyk, ką kalba.
Žiūrėk, ką vyrai neša ant skydo.

Tik nebijoti. Tiktai nebijoti...
Juokeis parpuolus. Sakei, kad gera.
Išaušus arklius parveda. Aria.

Aparia lapkritį. Aparia gruodį.

Mes dar sapnuosim – su saule lyja.
Bet aikštės tuščios. Ir žaizdos maudžia.
Sustok – užminsi. Dega po medžiais
Raudonos akys tarsi žarijos.

Šviesa stebuklinga, užliejusi bundantį miestą.
Po medžiais, šešėliuose, kvapas nakties ir vėsa.
Lengvai lyg saulėgražos žiedą likimą paliesti –
Ir virsti šviesa.

Dabar ir rytoj, ir po šimto, po tūkstančio metų
Kad būtum laiminga... Kad būtum graži ir jauna.
O bitės jau neša į avilius amžiną medų –
Pirmoji diena.

Pirmoji diena be liūdesio rūko: mes ankam?
Be ženklų nelaimės... Be baimės vaikų akyse.
Pakilt ir sparnais atsimušti į atvirą langą –
Ir virsti šviesa.

KASDIENIŠKAS

Spalvoti vaivorykščių tiltai pavirto į nieką.
Dabar jau ir lietūs – tik lietūs, ir sniegas –
tik sniegas.
Ir šildo ne širdys – ugnis paprasčiausia ir vynas
Pigus... O už sienų triukšmingi kaimynai

Kas vakarą barasi. Verkia kas vakarą vaikas.
Ir laša vanduo iš sugedusio čiaupo... Ir laikas –
Sekundžių suma vis mažėjanti. Įmintos mįslės.
Žiedų jau nelauki – siekiesi šaknies šimtagyslės.

Rašai apie meilę – ne pirmąją, vaikišką, slėptą –
(O mano juokingi spalvoti vaivorykščių
lieptai!)
Bet tikrą, kasdienišką, taip nepanašią į meilę...
Lyg bustum kasryt paskutinei sunkiausiai myliai.

SU RIDIKĖLIŲ PUOKŠTĖMIS

Moterys su ridikėlių puokštėmis
Lyg su rožėm kruvinai raudonom...
Ne gėlių – juodos kasdienės duonos
Vis dažniau sustoji... Viešpatie,

Argi šitaip baigiasi jaunystė
Ir prasideda... Dar nežinai nė vardo
Tos akimirkos tarp vasaros ir kristi
Pradedančių žiedlapių. Tarp veido

Nuotraukoj išblukusioj – ir sudaužytame
Šįryt veidrody... Išsprūdusj iš rankų
Prieš tave tylėdama j j tebelaiko
Paslaugioji atmintis. Suriktum –

Bet vaikai dar miega. Ir už sienos
Šnibždesys kaimynų – tarsi tik užuolaida
Jus teskirtų... Ir tave išduoda
Šitas juokas – svetimas ir jaunas.

* * *

Šokėja virš liepto per prarają – išsigandai? Pailsai?
Pailsėsi rytoj. Arba niekad... Kelkis!
Dar užvyru paukščiu paklyk, permuštu šunim paalsuok
Pro Džuljetos, Noros, Medėjos ledėjančias kaukes.

Gyvenimas – prie lopšio budėjimas? Ar – scena
Tobulai pakartoti svetimai nuodėmei, mirtinai klaidai?
Amžina mylimoji... Bet uždangai nusileidus – viena,
Pasiruošusi nuotakos nuometą nusiplėšti su oda.

Pro vaikiškai šviesią šypsena – lūpų geležtė aštri.
Tarantelai vietos tarp kambario sienų – maža?
Neklausinėji, kieno šita muzika. Svaigsti. Užmiršti,
Kad ne sparnai – kasdieniškas nuovargis kaulus laužo.

Iš sustabdytos sekundės veidrodžio – jauna kaip tu.
Bet kas aname krante su karališko liūdesio rožėm vysta?
Prie slenksčio prisirakinti – ar atminties kraštu

Vėl vytiš fatamorganą, alkaną sapną, jaunystę...

* * *

Tavo keiksmožodžių rožėm vėl vainikuojusi.
Gležnas atodūsių lelijas su laiškais neišsiųstais deginu.
Ačiū, kad surišai rankas, supančiojai kojas
Ir vieną kryžkelėje paleidai.
Ak, ragana! –

Sauki man iš tolo – jau laisvas, ne mano, niekieno.
Kvatojuosi nosisukdama. Bet laukiu, dantis sukandusi.
Nežinau, ar myliu labiau, ar – niekinu,
Nuo akių svetimų slėpdama bučinių randus.

Tik žinau: ką vakar kalbėjom, sapnavom, vijomės –
Manų kaip žvaigždė šuliny ar žaibas padangėje.
Grįši ne vieškeliomis, ne takais – mano delno linijomis,
Pralaimėjusius nuogus pečius sparnų skutais bebridengęs.

Vėl užkalbu pasimetusį skaudų tavo gyvenimą.
Kelkis, eik, ieškok nesurandamo – draudžiu ir raginu.
Į laimės protingas dalybas – po lašą, po gramą –
Abudu vienodai vėlinamės.
Ak, ragana...

TRIUMFAS

Per naktį gatvėj klykauja girti...
Ir ilgesio žaizdotas liūdnas vilkas
Tankynėj sielų staugia... Ar girdi
Aprietą žodį?.. Koks dar kelias ilgas!

Kokia sunki dar pareiga – aukštai
Sutaikyti su Kristumi plėšiką –
Ir angelą su demonu... Kraštai
Aušros it ašmenys...
Bet audžiu baltą šilką –

Iš pakulų buitės – ir marškiniams,
Ir įkapėms... Lyg paskutinis trumpas
Seansas dieviškam šėtoniškam kine:
Eilėraštis – vienos minutės triumfas...

BOKŠTAI

Žiūrėti ne į žmones – į žvaigždes...
Ar žaisti su auksinių salamandrų
Lakiais vaikais, kol žodis įsidegs,
Kol saulė patekės virš kūno Andų

Ir sielos Himalajų... Jau esu –
Be purvino ir kruvino?.. Beodei
Paklojai patalą švelniausių debesų
Ir sodą mūsų žydintį parodei...

Jo vaisiai kupini vaiskios erdvės,
O sėklos – deimantiniai kelio žvirgždai.
Kalė benamė patvory jau dvės? –
Į veną skaudžiai įsisiurbę švirkštai

Pilni šviesios tamsos... Pilni aušrų,
Kurias paliksiu vietoj kraičio dukrai...
Tik nesilieski dar – per daug aštru!
Spygliai, geležtės, kalavijai, durklai,

Sudužusiųjų šukės...
Visa tai
Atsiimta – ir atgalios vėl blokšta!
Už rūmų slenksčio – Niekas... Visata.
Virš liulančių kloakų – bokštų bokštai.

1994–1995

JŪRA

Glaudžiuosi ne prie motinos ir tėvo –
Prie žydrumos, kuri mane išsupo...
Ir tik dukters undinės balso tėvo
Nūnai klausausi... Kiek audringo ūpo:

Panirti, vėl išplaukti, vėl panirti
Į patį gintarinį šiltą dangų...
Ir šitaip nugalėjus juodą mirtį –
Atgimti ant žieduotų Majos rankų.

Esu karalių ir koralų įsčios –
Ir perlų kupina kriauklė... Suraski!
Kai uraganai siaus, žaibai kai švysčios,
Kai užsimerks iš baimės visos akys,

Pažvelgęs į mane – išdrįsk, iškeiki
Viršum vienatvės gylių, meilės tolių...
Laukinį mūsų troškulį ir alkį
Įpink tarp kruvinų neužmirštuolių,

Kad vėl atsiųstų pieno putą jūra...

KAS TAMSOJ SUKURTA

Paspirk ir perženk mano kūną, Meile!
Esu lengvesnė nei galiu pakelti
Gyvenimą... Tik paakiai pamėlę
Išduoda statant laivą, skobiant valtį,

Sapnuojant knygą paskutinę... Skausme,
Žinau, ko ateini ir ką nešiesi!..
Kai dviese į mėnulį juodą staugsim
Prieš išsiskirdami – tu vėl pašviesi

Gal cigaretės nuorūka, gal žaibo
Kalaviju, gal deimantinio dalgio
Ašmenimis... Tik prigimtis dar šaipos:
Nei troškulio numaldė ji, nei alkio –

Žmogaus ir gyvulio... Išsieikvoja turtai,
O kam gimiau, kam gyvenu – neatmenu...
– Kad paaukotum, kas tamsoj sukurta,
Šviesiausiam – neprisirišimo – menui!

KATEDRA

Vienadienio drugelio auksinė našta
Ne lengvesnė už tavo... Galbūt subtilesnė.
Pasirengusia siela, pasauli, aš ta,
Kur it žuvį išskrosi, it kirmį sulesi...

Juk turėjau dar įsčiose žūti – tačiau
Šimtą kartų su Lozorium kėliaus iš kapo.
Tėvo rūmų netekusi – pasistačiau
Sau eilėraščių lūšną...

Ji su Katedra šiandien laimingai sutapo.

*

turi atidžių atidžiausiai žvelgti žemyn
meilės eilėraščiams vėl stinga realiųjų ir detalių
skreplių ekskrementų nuorūkų išėdų išnarų
mėnesinių krauju persigėrusių vatos gabalų
užkrėstų apskretusių švirksčių ir panaudotų prezervatyvų
svarios atributikos bekūnei besvorei sielai
niekaip nenusileidžiančiai iš aukštų sterilių žvaigždžių
bet viešpatie kaip aš trokštu pulti ir susitepti
tapti visų dorųjų pirštais badoma pasileidėle
pigiausia stočių ir tarpuvarčių prostitute
paskutine šioj gatvėj šiam didmiesty šioj tobuloj visatoj
kad pagaliau pastebėtum nors pusnuogę išsidraikiusią
apsidaužiusią
besivoliojančią po tavo sparnuotom kojom
ir kažką nesuprantamai vapančią
sena suvytusią burna su iškirmijusiais dantimis
tai jau mielasis ne paukščių ne angelų kalba
kurios kadaise buvau pradėjusi mokytis
nenuisuk nenuiek padovanok dar vieną spyrį ar smūgį
suteik energijos šiam leisgyviui kūnui
nes nuopuoliui šiandien reikia kur kas daugiau jėgų ir drąsos
nei atgailai prisikėlimui ar nuskaidrėjimui
o aš dar nenoriu būti tokia nemoteriškai vaiki
kad žengtum kiaurai mane ir nepastebėtum
ties pat vandens ir ugnies riba
jaučiu kažkas atsitiks ir imu iš gelmių švytėti
vėl aidį žemėje seniai beviltiškai užmirštos
slaptosios žuvų ir paukščių kalbos melodija

prasideda aukso amžiaus nauja ir skaisti diena
dabar kai visa įmanoma leisk pakartoti vėl
tai ką sakiau be žodžių dar mūsų pradžių pradžioj
žinau kad girdi matau kaip staiga suvirpi
griebęsis už krūtinės nustebeš kad ji tuščia
lyg pakylėtas čiurlioniškos devintosios bangos
nuo nešvarumais krauju ir sperma aptekusio laivo denio
ties pat beprotystės ir išminties riba
tarp senų pailsusių saulių ir jaunų žaismingų mėnulių
numetus ankštą dėmėtą raukšlėtą ne savo veidą
ir tapus drovia vaikiškai besišypsančia delfine
išnešu plyšusių tavo širdį į kitą žmogiškųjų prasilenkimų
ir dieviškųjų susitikimų žvaigždėtą krantą
jau už mirties ir būties ribos

* * *

Turto vertintojai
Agentai ir vadybininkai
Sandėrių su prievartine mirtimi sudarinėtojai
Nuolat be perstojo čia ir dabar
Dabar ir čia

Amžinybė mūsų nedomina
Dievo telefonas išjungtas
Jis pats nušalintas
Nuo šios pelningos komercijos
Gariūnuose tarp chimerijos ir efemerijos
Beviltiškai stengęsis
Išlaikyti ką nors neparduota
Neiškeista j duoną ir seksą
Arba narkotikus
Nepaversta šventąja užsienio valiuta
Pirdžius pensininkas
Gal nė neišmanąs kompiuterinių žaidimų
Juoba prekybos internete
Paskutinio civilizacijos klyksmo
Kosminio globalizavimo

Bet nepaklausi vargšė siela
Dar niekur ir niekieno neįvertinta
Nederėta nečiupinėta
Mūsų ir kitų galaktikų turguose

Elgetos pervesta
Per mirusiųjų bedugnę upę
Kurios aname visur ir visad esančiame krante
Daiktai iš gryniausio aukso

Atleisk mums akliemus

* * *

Tapus
žibintu
sau pačiam
nebesiskolinti
šviesos iš ankančiųjų
nesmerkti neteisti neprisirišti
neprisikišt prie akių pasaulio
kad iš tiesų pamatytum
mirusiuose gyvuosius
užtenka vienos
nematomos
trečiosios
akies

Neregio soduos
varpučiai šunramunės varnalėšos
ir šiaip daugybė smulkių bevardžių
likimo brolių bei seserų
iš paskutiniųjų
besikabinančių į gyvenimą
besistiebiančių į šykščiąją šviesą
drovūs laukinės vaikystės juodalksniai
užkežę raistų beržai ir karklai
jų seno vario spalvos žiedai
vienintelė tau dar likusi brangenybė
kokia palaima
eilėraščių knygoje atsiaugint visus
brėkstančio kelio ėjėjus
prisikėlimo linkui
jausti jų didįjį nuolankumą
savo laikinai neregystei

žemiškajam akimirkos nežinojimui
šnabždėti it maldą poeto žodžius
būk prisirengusi smilga

Onė Baliukonė, *Akmuva*, Vaga: Vilnius, 2003, p. 8, 17, 39, 40, 47, 53, 134, 155, 164, 171, 188, 245, 249, 293, 319, 321.